

Különfélék.

Hálaünnepély. Kolozsvári főiskolánk tanuló ifjusága a jöltevők emlékére öt évenként tartatni szokott hálaünnepélyt ez évben május 22-én, áldozó csütörtökön tartotta meg a főiskola nagy halltermében diszes közönség jelenlétében. Az ünnepélyt igazgató-tanár Benczédi Gergely nyitotta meg rövid, de velős beszéddel; mire felhivta főiskolai főnök Barabás Lajost, hogy az ifjuság érzelmeit tolmácsolja, ki is ifjui lelkesedéssel dolgozott és elszavalt beszédet tartott. Ezután Derzsi József, pap és tanár olvasta fel egyik jöltevőnk, Koncz János csinosan kidolgozott életiratát. Végre igazgató-tanár, Benczédi Gergely az ünnepélyt megható szavakkal zárta be. Jövö füzetünkben az elmondott beszédek és felolvasott életiratot együtt kiadni szándékozván, bővebb ismertetésöket ezuttal szükségfelettinek tartjuk. Az ünnepély emelésére a főiskolai énekkar is közremüködött. Ugyanaznap délutánján pedig a tanuló ifjuság a főiskolai beteg tanulók segélyezésére tánczestélylyel összekötött zártkörü májális rendezett az angol-királynéhoz czimzett ujonnan alakított mulató kertben 1 frt belépti díjjal, melyet nemcsak fesztelen és kedélyes multság füzerezett, hanem e mellett fényes anygi siker is koszoruzott; mert a nagy menyyniségü feljűlfizetésekkel a nevezett czélra 379 frt — krt o. é. jövedelmezett. Adja Isten, hogy ez alapot, melynek gyarapítására Kolozsvár város közönsége minden vallás különbség nélkül oly örömet meghozta emberbaráti áldozatát, mentöl ritkábban kelljen ifjuságunknak igénybe venni.

A mint a lapokból láttuk, sz.-kereszturi iskolánk tanuló-ifjusága hasonlóan megtartotta kebelében a hálaünnepélyt; igen szivesen vettük volna, ha erröi szerkesztöségünköt is értesítették volna egy pár sorban; mert fájdalom, vállalatunk nem oly jövedelmezö, hogy e végre levelezöket küldjünk a hely színére: aztán Isten jóvoltából kereszturi iskolánk körében is van elég pennás ember; reméljük, hogy a tenta sem fogyott még el.

Hát tordai iskolánkban miért maradt el a hálaünnepély megtartása?

Hiszen tudunkkal annak is vannak jóltevői. Mi a hálaünnepélyek pontos megtartását csak azért is óhajtjuk, hogy főleg az életiratok által eddig is már nem egy fontos és megbecsülhetetlen adatot szolgáltatott egyházunk történetéhez.

Kegyeletes határozat. Egyház-tanácsunk közelebről elhatározta, hogy bölöni Farkas Sándor, Szt.-ábrahám L. Mihály és kolozsvári Dimény Pál elhunyt jeleseink köztemetőben levő s az idők által megrongált síremlékeit kijavíttatja. Folyóiratunk t. olvasói a két elsőnek a közmívelődés, főleg pedig egyházunk érdekében tett hasznos szolgálataikat életirataikból már ismerik; az utóbbi a 17-dik évszázad végén és a 18-dik elején élt, egyik legjelesebb papunk és tanárunk volt. Az ő idejére esik óvári és piaczsori iskolánknak elvétele, úgy hogy Dimény Pál sorban mind három iskolánkban viselte az igazgatói hivatalt, nevezetesen az óváriban 1690-től 1693-ig; 1693-tól 1716-ig a piaczsoriban és 1716-tól 1720-ig a b.-magyarutcaiban. Ő volt, a ki a piaci templomnak, mely akkor még az unitáriusok kezében volt, 1697-ben történt leégésével segélygyűjtés végett Hollandiába és Belgiumba az ottani remonstrans és collegiáns, az unitáriusokkal rokonszenvező, atyafiakhoz utazott s onnan 9000 tallérral tért vissza, mely összeg a leégett templom felépítésére fordított. Emellett gyakorló orvos volt. Egyébaránt reméljük, hogy nem sokára teljes életiratát is birni fogjuk, egy barátunk rég gyűjtvéen hozzá az adatokat. Enynyit most elégnek tartunk közölni a végre, hogy Egyház-tanácsunk említett határozatát szívünkől üdvözljük. A ki elhunyt jeleseiről megemlékezik, jövőjét biztosítja.

Szabédi ekklezsiánk közelebb mult husvét-ünnepe, nem a feláadás öröm-, hanem a pusztulás gyász-ünnepe volt, ünnep-szombatján, ápr. 12-én diszes temploma, jól felszerelt iskolaháza, a papi és mesteri lak minden hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt az emésztő lángok martalékvá levén. Vigyázatlanságból, vagy gonosz szándékból eredt-e a tűz, tudni nem lehet; de a kár megbecsülhetetlen s a biztosítás csak 500 frtig terjedt. Szolgáljon ez egyfelől szomorú intésül ekklezsiáinknak a lehető biztosításokra; másfelől siessünk mindnyájan enyhíteni kárt szenvedett ekklezsiánk siralmas állapotát gyors segélyezés által. Kolozsvári ekklezsiánkban az adakozások szép eredménnyel folynak; reméljük, hogy a kéregetők országszerte meleg rokonszenvvel találkoznak. A baj nagy; de az Ur nem hagyja el az övéit!

A magyar év. ref. egyház f. év május 8-án kegyeletes ünnepélyt ült meg, a tiszai egyházkerület főgondnoka, báró Vay Miklós egyházi hi. ataloskodása félszázados jubileumát. Az ünnepély Miskolczon

tartatott, jelen levén azon mind az öt ref. superintendantiának képviselői. Fogadja a nemes báró részünkről is legmelegebb szerencse kívánatainkat azon nagybecsű szolgálatokért, melyeket hű és közhasznu hivatáloskodása ideje alatt ugy hazánk, mint a protestántismus érdekében kifejtett. Az érdem mindenki előtt érdem, s a közügynek tett szolgálatok jótékony eredménye soha sincs csak azon körre szorítva, a melynek érdekében történnek. Mint a nap éltető sugarai s az eső üdítő cseppjei még azon növényeket is táplálják, a melyeket közvetlen nem érintenek: ugy a nagy és nemes szívek munkásságából az egész társadalom hasznot **huz.** A jelzett ünnepély nagy fontosságúnak látszik azért is, mert kiindulási pontul szolgálhat az öt ref. superintendancia egymással való szorosabb egyesülésére.

Theologiai könyvtár. A prot. egylét mult évi közgyűlésében Dr. Kovács Ödönnek egy indítványa fogadtatott el, mely szerint három évre terjedő évi 4 frt o. é. kötelezettséggel egy theologiai könyvtár lenne alapítandó oly czélból, hogy ez uton részint a külföldről átültetendő, részint eredeti jelesebb szakmunkák kiadását biztosítani lehessen. Közlebről az aláírások megkezdődtek s eddig az aláírók száma a 200 felé jár; méltó reményünk lehet tehát hozzá, hogy a tervezett könyvtár sikerülni fog. Hasznát nincs miért fejtegensük; a ki egyházi irodalmunkat ismeri, tudja azt is, mennyi mindenre van nekünk szükségünk e téren is, mely a reformatió ideje óta csaknem a közelebbi időig mondhatni parlagon hevert. Kétségen kívül a megindítandó theologiai könyvtár sem fog egyszerre új eget és új földet teremteni; de egyengetni fogja azon nagyobb szerű reformokhoz vezető utat, mely után mindnyájan óhajtozunk. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Albert János imakönyve. A mire már korábban felhívtuk volt olvasóink figyelmét, Albert János t. munkatársunk templomi használatra irt imakönyve megjelent. Miuthogy ez imák egy része a Ker. Magvetőben is közölve volt, nem látjuk szükségét annak, hogy részünkről hosszason ajánlgassuk; anynyival inkább, mert nem szeretnők magunkra vonni a pajtáskodás vádját, mely irodalmunk nem csekély kárára anynyira lábra kapott. A bővebb ismertetést tehát más egyházi lapokra és folyóiratokra bizzuk; hanem anynyit nekünk is ki kell mondanunk, hogy ez imakönyv legjobb meggyőződésünk szerint egyike a gyakorlati lelkészet köréből közelebről megjelent legjelesebb irodalmi termékeknek. Az Albert J. imáinak egyik kiváló érdeme az, hogy azok a lélok szükségéhez vannak alkalmazva s hű tolmácsai mindnyájunk vágyainak és reményeinek, szükségének és küzdelmeinek. Bizalmas beszélgetések azok az égi atyával, a me-

lyekről azonban nem hiányzik a költői ihlet sem, mi vonz, magával ragad, és emel. Őszintén óhajtjuk terjedésüket, a miben úgy látszik nem is lesz hiány; mert a mint értesültünk, helyt Tordán több mint 200 példányt rendeltek meg. Valóban, a tordaiak ezzel nem csak kedves papjokat, hanem önmagukat is megtisztelték. Az imakönyv az unitárius egyházközség nagy-érdemű püspökének ft. és mlgs. nagy-ajtai Kriza János urnak van ajánlva. Kiállítása csinos. Ára 1 frt. 80 kr. Szépen békötve 2 frt. 10 kr. o. é. Megrendelhető Stein János, muz. egyl. könyvárusnál, mint bizományosnál, Kolozsvárt.

„Az erdélyi székely szombatosok“ czim alatt a „Vasárnapi Ujság“ f. évi 14—18 számában Ürmösi Sándor dolgozata után á — r — jeggyel egy cikk jelent meg, mint adalék a hazai történethez; látszik azonban hogy írója sem a szombatosokról, sem Péchy Simonról nem tud többet, mint a menyinit az Ürmösi Sándor dolgozatából olvasott; adta a mint vette, s nekünk nem is lenne semmi kifogásunk ellene, ha dolgozatát történeti adaléknak nem nevezné, s nem állítana történeti tényeknek oly dolgokat, a melyek nem egyebek pusztá mcsénél. Ha — á — r komolyan érdeklődik a szombatosok története iránt, figyelmébe ajánljuk Kővári Lászlónak a Ker. Magvető III-ik kötetében: „A szombatosok Erdélyben“ és ugyancsak e folyóirat V-ik kötetében „Péchy Simon“ czimű igazán történeti adatokra fektetett dolgozatait.

Martin Paschoud, párisi reform. lelkész, a „Protestantism liberal,“ e szabadelvű kereszténységi jeles folyóirat szerkesztője meghalt. Fájjaljuk e halálban nemcsak a nyílt és igaz lelki keresztény író, de az igazán egyetemes ker. anyaszentegyház kiváló bajnokának is elvesztését, a ki éppen ezen jelleménél fogva az angol unitáriusokat szellem- és szivrokonainak tekintvén, pünköst heti nagygyűléseiken többizben megjelent, mint képviselője a velök rokonszenvező francia reformátusoknak. Szellemi munkássága, emléke legyen áldott és gyümölcsöző a magyar hazában is!

Cocquerel, a nagyhírű francia lelkész és író, angol nyelven is tart szent beszédeket Párisban egy bérbevett kath. templomban, s angol és amerikai unitarius hitrokonaink is résztvesznek a cultus költségeiben. Hírszerint, az öszön meg fogná látogatni magyar hazánkat s Kolozsvár városát is.

Egy francziai író, ki magát unitárius kereszténynek nevezi. a „keresztény egyház történelme“ czimű művet ad ki 3 kötetben; az első kötet a napokban jelent meg Párisban.

A kölni ó-kath. gyűlés Reinskens tanárt választotta német missiói püspökké, s felkéri a porosz kormányt, hogy a felszentelt püspököt

ismerje el, a többi kormány elismerését is kérni fogják. A gyűlés kijelentette, hogy a katolikus egyházhoz tartozónak tekinti magát s az ó-katolikus felekezetet jogot tart az egyházi javak élvezetére. Ez utóbbi már egykissé nehezebb kérdés az előbbinél.

A „britt és külföldi unitárius társulat“ nagygyűlése pünköst hetén ment véghez Londonban; szónoka Ste in th al lelkész ur vala, a ki az ötvenes években hitrokoni látogatásra jött volt Erdélybe, s az akkori osztrák kormány alatt titkos kém gyanújába esvén, hirtelen kellett hazafelé rándulnia. A nagygyűlésről bővebben máskor. Csak annyit még most, hogy az olaszországi unitarizmusnak most volt jelen első képviselője: Briccforti tanár. Az üdvözlő táviratok közt a Pisa városi unitárius egyházét s a magyar unitáriusokét örömjajjal fogadták, mely között éljenek is voltak hallhatók.

A német protestáns-egylet nagygyűlése aug. 12—14-én fog Lipcsében megtartani. Napirenden lesz a többi közt a német evang. egyházalkotmány kérdése, s amaz általános érdekű kérdés, mily álláspontot foglaljon el az egyház, szemben a polgári házasság ügyével.

Mac-Mahon, a francia új elnök, apostoli áldásban részesült a pápa részéről, a ki egyuttal nagy hálákat ad Istennek, az egyház legidősebb leányának Franciaországnak politikai úrszine változásáért. Egyébiránt e színváltozásnak még eddig semmi határozott jele sem mutatkozik; az elnök ámbár jó katolikus, de jó hazafi is, s emellett ha józan esze s belátása is van — a mi látszik is lenni — nem lehet át nem látnia, hogy a bigottak, s monarchisták, czéljának pártolásával csak egy borzasztó polgárháboruba sodorná e jobb sorsra méltó nemzetet. Egyedül a köztársaság az Franciaországban, melyre az Isten ujjá, a rend és szabadság szelleme, a nemzet tisztább lénye is mutat.

Az olasz kormány oly gyöngéden bánik a Vatikánnal, mint egy nemes lelkű jó gyermek zsémbes, elaggott nagyanyjával. Nincs is ellene panasz, még a katolikus uralkodók részéről sem, sőt csodálják például béketűrését a vádak és szidalmakkal szemben, miket a szent anya — akarók mordani — atya szór szünetnélkül az ő Győző Manója (Victor Emmanuel) fejére. A pápa egyetlen reménye csupán Franciaország, melynek feladata a katolikus problémát ultramontan szellemben oldani meg. A francia- s még a németországi ultramontanok hite szerint is nemsokára ismét megszólalnának az ágyuk, Isten ítélete ezen hatalmas hirnökei. V. Manót elsepri a forradalom, a forradalmat viszont Franciaország Bourbonja vagy Napoleonja fékezi meg, s a régi jó rendet helyreállítja. Németország sem kerülheti ki a forradalmat, s a gyászos vértengeren túl egy békesziget, a monarchiai elv, az egyház és igazság

diadalma vár minket. Álom s esős idő! — de mégis nem kell feledni, hogy igen komoly rendszer az alap. És Olaszország nem ok nélkül keresi a német birodalom szövetségét. Mert az bizonyos, hogy a reactio Franciaországban, s az egykori jeltjes politikai tekintély visszanyerésének égő vágya mindaddig meg nem nyugszik, míg a boszu tüzét a németek újból a Rajna bő vizével le nem hűtik.

A „hókus pókus“ eredetét is feltalálták az újabb kor éles elméi, mert: Felix, qui potuit rerum cognoscere causas. A hókus-pókus pedig fontos dolog szerepét játszsza még ma is sok tekintetben. A nép a czeremoniák alkalmával sokat hallotta a „hoc est corpns meum“-ot, s megszületett szájában a hókus-pókus, s él és uralkodik szanaszét.

Hyacinth atya körül Genfben, hol egyidő óta felolvasásokat tart, népes ó-katholikus gyülekezet tömörül, s már is 1500 személy jelentette ki, hogy mint lelkészét követni akarja. E napokban hiveinek serege egy hatalmas taggal szaporodott. Hartault abbé ez, a párisi érsek titkára, a ki mint kifejezé Hyac. atyának, segíteni akarja őt a nagy feladatban, melyre vállalkozott, erősen meg lévén arról győződve, hogy az 1870-ki irány egyaránt veszélyes a társadalomra, mint az egyéni lelkiismeretre. Hyacinth atya most házas ember, mint volt sok szá- zadon át valamenynyi katolikus pap, s mint írják, fia is lett már — s e fiu létezése teszi már Hyacinth tisztelendő urat voltaképpen atyává — s ily értelemben igaz, hogy egyidejű a fiu az atyával.

Az amerikai egyes. államokban, mint tudjunk nőlelkészek is vannak, a kik férjhez is mehetvén, ebből nem következik hogy férjök is lelkész legyen. Így történt, hogy közelebről Brown Olympia tisztelendő aszszony egy Villis Henry nevű világi hivatalnokhoz ment nőül, s az „Independent“ czimű lap megvárja a férfitől, hogy be fogja bizonyítani, mily magasztos és nagy felelősséggel járó dolog egy lelkipásztornő férjévé lenni.

Az egyházi szerzetek vagyonáról az olasz parlamentben hozott törvény. A Róma várossában megszüntetett szerzeteknek javai a convertálás fenntartásával s az azokban levő — vagy a jelen törvény által azokra szabandó kötelezettségekkel a következő módon ruház- tatnak át és osztatnak ki.

1. Azoknak a házaknak a vagyona, melyek a betegek ápolásában segédkeznek, akár saját kórházaikban, akár más kórházakban; vagy a melyek — bár mi módon — a jótékonyág munkáival foglalkoznak; át- adatnak a római jótékonyági egyletnek, azon kötelezettséggel, hogy azokat rendeltetésökhöz képest kezelje, és hogy azokat hasonló kegyes czélokra használja az 1862. évi augusztus 3. törvény szerint.

2. Azoknak a házaknak javai, melyeknek szerzetessei a népoktatással és neveléssel foglalkoznak, átadatnak Róma községének, mely köteles azt, mint külföldi álló, az elemi iskolák, ovódák és más hasonló intézetek fenntartására szolgáló alapot kezelni, figyelemmel lévén az állami törvényekre.

3. Az említett házaknak azon javai, melyek a másod foku népoktatásra, szakintézetekre, tudományos gyakorlatokra, vagy felsőbb foku iskolák fenntartására szolgálnak, hasonlóul megtartatnak rendeltetési czélukra; és királyi rendeletnél fogva a közoktatási és igazságügyi miniszter előterjesztésére hasonló foku tanintézeteknek és iskoláknak adatnak, a királyság törvényeihez képest.

3. Azoknak a házaknak, melyekhez ekkéztsiai templomok vannak csatolva, a javai kiosztatnak ezeknek az egyházaknak, és más egyházközsegi templomoknak Rómában, tekintetbe vétetvén mindenik hitközség jövedelmei és népessége.

4. A fennmaradó javakkal — az évi járulék tizenhatszorossát véve fel tőkél — a szent szék számára egy 400,000 franczig menő évi járadék állittatik, az egyházi rendek külföldön való képviseltetése költségeinek fedezésére. Mig a szentszék a nevezett összszegről intézkedik, a kormány annak kezelését Rómában jogilag létező egyházi személyre bízhatja.

A királyi kormány felhatalmaztatik, hogy az említett képviselvek jelenlegi főnökeinél, mind addig, mig hivataloskodásuk tart, a lakásukra és hivatalok folytatására szükséges helyiséget, meghagyja.

5. A megszüntetett egyházi szerzeteknek és személyeknek azon javai, melyekről a jelen törvény másképpen nem intézkedett, egy külön álló, Rómában jótékonyági és vallásos czélokra szolgáló alappá alakítatnak. Ezen alap az egyházi vagyonról szóló országos törvény szerint fog szabályoztatni.

Ezen alaphól fedeztetnek azon kiadások, melyek mostan az állam pénztárát terhelik, vallásos czélokért, szent és egyházi épületek fenntartásáért Ruma várossában.

A pesti unitárius értekezet. Fretwell J. ur, kinek kolozsvári látogatásáról egyik főcikkünkben megemlékeztünk, már is megkezdette az amerikai és magyar unitáriusok közötti szorosabb viszony létrehozásának szép reményekkel kecsegtető nemes munkáját. Miután ugyanis a bécsi világiállításra többen jöttek át amerikai hitsorsosaink közül is, Fretwell ur felhívta őket, hogy látogatásunkrajónének le Kolozsvárra. Erre azonban amerikai atyánkfiai az idő rövidege miatt nem vállalkoztak; de arra igen is hajlandók voltak, hogy a magyar fővárosba, Budapestre többen leránduljanak, miről Fretwell ur egyházi tanácsunkat is értesítvén, ez a mellett, hogy Budapesten lakó egyházi tanácsos atyánkfiait az amerikai atyafiak

látogatására figyelmeztette, egyszersmind Kolozsvárról is egy küldöttség felküldését meghatározta. Így jött létre jun. 15-én Budapesten egy angol, amerikai és magyar unitárius értekezlet, melyben az angol atyafiakat Fretwell ur, az amerikaikat Tiszt. Hale Edv. ur, a bostoni leggazdagabb unitárius egyházközség n. é. lelkésze s ugyancsak Bostonban megjelenő „Old and New“ című havi folyóirat tudós szerkesztője és egy szintén tekintélyes hölgy, Miss Southwes Emma, több amerikai lap rendes levelezője, végre minket az e célra külön felküldött Simén Domokos és Kovács János tanárok mellett, Budapesten lakó atyánkfiaiak nagy száma, a többek között Hajós János és Orbán Balázs, országgyűlési képviselők, Buzogány Áron, cultusminiszteriumi titkár, Sebes Pál, hasonlóképpen titkár a közlekedési miniszteriumnál, Dr. Sebes Károly, gyakorló orvos, Szinováczy Gyula, Ürmösi Miklós, Gál Jenő, Fülöp Kálmán stb. képviseltek. Az értekezlet, melynek elnökévé Hajós János, jegyzőjévé Buzogány Áron afiai választottak, Simén Domokos által mondott imával kezdődött s célja volt megismertetni amerikai atyánkfiait mult történetünkkel, jelen helyzetünkkel s ebből kifolyólag megnyerni amerikai atyánkfiait első sorban iskoláink, azután irodalmunk segélyezésére és támogatására, valamint végre egy pesti imaház alapítására. Minthogy jövő füzetünkben alkalmasint a z értekezletre vonatkozó jegyzőkönyvet egész terjedelmében közölhetjük, most elégnék tartjuk azt csak jelezni, mint oly mozzanatot egyházi életünkben, melynek egykor, talán már a közel jövőben áldásdús eredményei lesznek.

A magyarországi protestáns-egylet évi közgyűlését augusztus 24-én tartja meg Maros-Vásárhelyt. Ha jól emlékszünk, a mult évi közgyűlés Kolozsvárt jelölte volt ki az idei közgyűlés helyeül. Előttünk ismeretlenek e határozat megváltoztatásának indokai; de felteszszük, hogy azoknak fontosoknak kell lenni. Részünkről mindenesetre sajnáljuk, hogy Kolozsvár, melynek a reformáció óta nem kis szerepe volt az egyház történetében, ezuttal nem lehet színhelye az újabb mozgalomnak, mely szintén a reformálásra, az egyházi vallásos élet megújítására, megelevenítésére van hivatva.

A svájci alkotmány revisióját jelenleg még azon kantonok is kívánják, hol a nép tavaly az ultramontánok és radikálisok befolyása alatt a revisio ellen szavazott volt. A szabadelvű alkotmány győzedelmével az ultramontanizmus Svájcban legerősebb támaszát veszti el s a szabadság és népfelvilágosodás minden barátjának óhajtanía kell, hogy a szövetség-tanács műve ezuttal diadalra jusson.

Bismarck hg. közelebről kijelenté, hogy Németország nem fog a pápaválasztásba avatkozni, de a választási eljárást szemmel

fogja tartani, s csak a törvényszerűen választandó pápát ismeri el. E nyilatkozat nem kis feltűnést okoz, mert abból az látszik, hogy a német nagykorlátnok már jókor készül a jézsuiták állam- vagy pápa-csinyjének egész befolyásával ellentállani.

Egyházi és isk. czélokra tett kegyes adakozások vallás-közönségünkben 1871-ben.

a) **Kolozs-Doboka körben** 1) Kolozs várt: Özv. Fejér Mártonné 100 frt. urb. papirosat leánya konfirmacioi emlékére a karácsoni urvacSORA költségeire. Gr. Bánfi Miklósné gyermekei 20 frt. a szegényeknek, Sinczki István az orgonánál levő széket megigazitotta. Gr. Bánfi Miklósné a padok festésére 200 frtot hagyományozott. Derzsi József, papi szolgálatba lépésekor 100. frt alaptőkét kötelezett az ekklezsiának. Urvacsorai bort és kenyeret adtak husvétban, Váradi György, pünköSTben kenyeret, Marsalkó Józsefné, bort Gyulai László, szt. Mikály napkor kenyeret Csulak Dánielné, bort Fekete Pál, karácsonkor özv. Fejér Mártonné.

b.) **Aranyos-Tordakörben**: 1.) Sinfalván: A községi birtokosok korszoma jövedelméből 49 f. 51 kr. 2.) Turban: Özv. Csipkés Albertné urv. kellékeket. 3.) Kövenden: A falusi közönség és birtokosság papbér megváltás alapjául 215 fr. 25 kr. Csongvai Lőrincz az iskola javára 5 fr. urv. kenyeret Tanka Sámuel, bort Szász Gergely. A visitatiót élelmezték Gál Miklós, Tanka Sámuel, Egei János s Gál Lajos, 4.) Szt.-Mihályfalván: A hivek buzgóságából öntetett egy 5 mázsa 76 fontos és egy 83 fontos harang; a rákosi ekkla egy cserefát, ért. 10 fr. Templomszent. költségeire a felső falusiak 4 fr. 30 kr. Pap Sándor h. pap hátralékbéreit, ugyszintén isk. tanító Szentgyörgyi Mózes is; a csegezi ekkla. 10 frt ért. fát; a harangra gyült Butyka Mátyás ivén 145 frt. Fülep Márton ivén 163 frt 80 kr. Boros Márton adott 70 kr. Dobos József 50 frt. Mlgs. Nagy Elek ur 30 frt. Siménfalvi Miklós 10 frt. Mikó Károly 8 frt. Urvacsorai kellékeket Miklósi Károly. 5.) Ar.-Rákoson: Biró Sámuel urv. kenyeret és bort. 6.) Bágyonban: Csegezi Tamás, 7.) Csegezenben: Csongvai Lőrincz szintén urv. kenyeret és bort adtak, 8.) T.-Szt.-Györgyön: A papi ház építésére adott Vizi Dániel 10 frt. Simon János 50 kr. Tatár Sándor 2 frt. Szabó Sándor 5 frt. Kis István 2 frt. Móricz István 50 kr. Egy reform. 20 kr. Molnár László 50 kr. Mitrofán Jakab 20 kr. Tamás Elek és neje Zsakó Anna egy koporsó takarót, ára 25 frt. Csucsi János és neje, id. Móricz Geczi és neje, Györke János és neje, Mészáros János és neje urv. kenyeret és bort. 9.) Toroczkon: Borbély Judit, Pál Simonné, Kele-

men Mihály és neje, Simándi Gergely és neje urv. kenyeret és bort; 10.) Járában: A magtár alapításhoz a hivek 130 frt 40 krt; az orgona-alaphoz 59 frt 31 kr. adakoztak. Báró Kemény Ödönné mind a négyszeri urvacsorához kenyeret és bort; két szép perzselyt. Kovács Mihály a templomi kat. megfestette; az orgonakészítőt két segédével élelmezték báró Kemény Ödönné 3 nap, Siménfalyi György 2 nap, Gábor Mihály két nap, Balázs Ferenczné 2 nap.

c.) **Kereszturkörben:** 1.) Böződön: Arkosi Dénes esp. három ünnepre urv. bort. 2.) B.-Ujfaluban: Pálfi József a templom és papi épületeken való javításokra 21 [frt 63 kr. 3.) Tordátfalván: Derzsi József isk. tanító hátralék. tandíját 15 frt 33 krt isk. könyvek szerzésére. Boros Sándor, Boros György, Boros Sándorné urv. kenyeret és bort. 4.) Szt.-Mihályon: Szöcs Márton és neje egy szószékre való takarót. Ért. 9 frt. 5.) Szt.-Miklós: Gálfalvi Samu, Molnár Mihály, Duka Rákhel urv. kenyeret és bort. 6.) Medeséren: Kozma Berta egy ker. poharat. Máté Sándor, Lázár Márton, László Mihály urv. bort és kenyeret; özv. Demeter Dánielné 10 frt, Jakab József 30 dr. cserepet a mest. házhoz. 7.) Fiafalván: özv. Lőrinczi Mózesné 16 ft 66 kr. Burzsár Todor 10 frt. 8.) Csekefalván: özv. Vadász Péterné egy szószéktakarót, ért. 10 frt. A község az isk. javára 33 frt. 9.) Szt.-Ábrahám: Gáspár Zsuzsánna egy urasztalai abroszt és kendőt, ért. 3 frt. A község az iskolának 9 frt 76 kr. 10.) Gagyban harangöntésre a hivek 304 frt 58 kr. Sz.-királyi Ferencz 30 ft. 11.) Nagy-Solymos: özv. Rafaj Dánielné egy uraszt. abroszt és kendőt. 12.) M.-Zsákod: Kedei György 10 frt, György István 500 téglát, György Sára egy szószéktakarót, György István és neje 3 ünnepre bort. 13.) Rava: Árkosi Dénes az iskolának 10 frt, Simó András az ekklának 8 frt 32 kr, Izsák János 6 frt.

d.) **Udvarhelykörben:** 1.) Muzsna: Uj harangöntéshez a hivek 69 frt 60 kr. 2.) Derzs: Brok József toronyépítésre 3 frt, Gidó Péter az ekklának 50 frt. Magtárhoz begyült 240 v. gabona. 3.) Városfalva: László Mária isk. tanító számára 2 véka férőü földet, Jobb Ferencz és neje a pap és isk. t. számára 370 □^o területű kender-földet, Sándor Ferenczné a templomi asztalra egy abroszt, a községi birt. 50 frt. 4.) H.-Szt.-Péter: A juhos társ. szószék takaróra 8 frt, Vas Jánosné 90 kr. 5.) H.-Szt.-Pál: A községi birt. 36 frt 25 kr az ekklának. Máté András és neje négyszer urv. kenyeret, id. Török József és neje 4-szer bort. 6.) Recsenyéd: A községi birt. 78 frt 28 kr. 7.) H.-Szt.-Márton: id. Dombi Ferencz egy diszes bibliát. 8.)

Kénos: Jakab Gyula egy diszes anyakönyvet, Máté József és neje asztaltakarót, Dávid Terézia, Mózes Mihályné, Sándor Mihály és neje urv. bort. 9.) Gyepes: A községi birt. 77 frt 10 kr. 10.) Keményfalva Lakatos János malombeli részét s ezen rész után járó fekvőségekbeli illetőségét állandó jövedelmi forrásul az ekklának adta. 11.) Almás: A község isk. tanítói tandíj emelésre 30 frt, orgona-szenteléskor Lukácsfi Gergely r. kath. 10 veder bort, Bodor Ferencz urv. bort. 12.) Oklánd: Kálmán Mihályné szószéktakarót, Kovács Jánosné a papi tölőszékre takarót. 13.) Vargyas: Több birtokos 480 frt. Egy harmadik harang állítására a birtokosság 344 frt. Dániel Gábor 5 frt, Gyertyánfi János 5 frt. Dávid Antal 1 frt, Sütő Mihály 1 frt, Borbát Lajos 1 frt, Papuk János 1 frt, Pál János 1 frt, Kelemen Elek 1 frt, Dimény Péter 1 frt, Pál György András 1 frt, László András 1 frt, Taszó Ferencz 2 frt, Türkösi Ferencz 1 frt, Szolga Ferencz 1 frt, Imecs Mózes 1 frt, apróbb adakozásokból 22 frt 55 kr. Dániel Gábor 1848-tól fogva adja az urv. bort, évenként 4 vedret s ezáltal az urv. gyűjtelék megmaradván, persely-péNZ czim alatt 556 frt tőke van; a kenyeret az urvacsorához régi gyakorlat szerint a pap szolgáltatja.

e.) **Sepsi-Miklósvárkörben:** 1.) Árkoson: Néhai Veres Pál egy köblös szántót hagyományozott, Veres György az egyh. épületekre 1000 cserepet; 3-szor bort az urvacsorához, egyszer br. Szentkereszti Zsigmond, Gyulai Sámuel a templomfalát képeslő vasrudakon 4 frt értékű kovácsmunkát. Özv. Barabás Lidia szószéktakarót. 2.) Bölönben: Többen fát szállítottak a vámoshidra. 3.) Laborfalván: Zsigmond Károly és neje urv. kenyeret. 4.) S.-Szt.-Királyon: Molnár József és neje urv. kenyeret. 5.) Kilyénben: Székely Gergely kenyeret, Incze József bort az ur asztalához.

f. **F.-Fejérkörben:** 1.) Ürmösön: Barabás Mária egy szószék takarót, ért. 8 frt. Maurer Károly, Gyerő Dávidné urv. bort és kenyeret. 2.) F.-Rákoson: Özv. Biró Ambrus Mórinczné és fogadott fia Ferenczi Miklós a temető nagyobbitására egy véka férőjü szántót, Székely Kata a maga és férje emlékére egy szószéktakarót, ért. 16 frt, Pál István urv. bort. 3.) A Rákoson: Szabó Zsigmond ev. ref. új harangöntésre 10 frt, Antal G. Jánosné egy. uraszt. takarót, Antal György és neje, Bartok Albert részint bort, részint kenyeret uraszt.

g.) **Maroskörben:** 1.) Szabédon: Kelemen Istvánné egy uraszt. becses takarót megújított. A vásárhelyi ekklának egy énekes könyvet. 2.) Sz.-Gerliczén: Id. Iszlai József egy énekes könyvet. 3.) Ny.-Gálfalván: A falusi közönség erdejéből való 300 frt tőke-alap megajánlva isk. czélokra. 4.) Vadadban: Dénesi Zsigmond orgona-építési alapul 50 frt. A falusi közönség egy közhelyőnek haszonberét 42 frt az isk. számára ajándékozta.